

2. Фінансове забезпечення сталого розвитку економіки України [Електронний ресурс]: колективна монографія / за ред. Слатвінського М. А. – Умань : ФОП Жовтий О. О., 2016. – 180 с. – Режим доступу: <https://dspace.udpu.edu.ua/jspui/bitstream/6789/5716/1/monograf.pdf>

УДК 331.658.016

Н.Б. Кащена, канд. екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

В.В. Бельченко, магістрант (*ХДУХТ, Харків*)

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Управління фінансовою стійкістю підприємства є складовою загальної системи управління підприємством, що органічно інтегрується з іншими системами управління (управління доходами, витратами, рухом активів, грошових потоків, капіталу та його структурою тощо), та спрямоване на забезпечення стабільності функціонування, незалежності від зовнішніх кредиторів і сталого розвитку підприємства.

Дослідження сучасної термінології виявило, що управління фінансовою стійкістю підприємств трактується науковцями як:

– сукупність заходів, спрямованих на збереження стійкості та конкурентоспроможності суб'єкта господарювання на ринку;

– цілеспрямований безперервний процес, що орієнтований на забезпечення такого стану фінансових ресурсів, їх формування і розподілу, який дозволяє підприємству досягти необхідного рівня фінансової стійкості;

– система принципів та методів розробки і реалізації управлінських рішень, спрямованих на забезпечення і підтримання його фінансової рівноваги.

З огляду на це управління фінансовою стійкістю підприємства варто розглядати як сукупність скоординованих та цілеспрямованих заходів і дій щодо розробки та реалізації управлінських рішень зі збереження задовільного фінансового стану, завдяки якому забезпечуються структурна цілісність підприємства та можливість продовження основної діяльності.

В умовах сьогодення головною метою управління фінансовою стійкістю є досягнення задовільного фінансового стану підприємства та мінімізація розмірів зниження його ринкової вартості, що викликані кризовими явищами.

Прийняття, реалізація та оцінка ефективності управлінських рішень є складовими процесу управління фінансовою стійкістю підприємства, який, на нашу думку, доцільно розглядати як сукупність циклічних дій, пов'язаних з виявленням факторів, що впливають на фінансову стійкість, а також пошуком і виконанням прийнятих фінансових рішень щодо її забезпечення.

Технологія управління фінансовою стійкістю як процесу передбачає три стадії, які в своєму розвитку (від початку і до кінця) проходять певні етапи, і реалізація яких тісно пов'язана з вирішенням функціональних завдань управління фінансовою стійкістю в загальній системі управління підприємством:

I. Підготовча стадія. Включає визначення місії та обґрунтування завдань управління фінансовою стійкістю, аналіз факторів зовнішнього і внутрішнього середовища, що дестабілізують фінансову стійкість. На цьому етапі вибирають методи та принципи, прийнятні для управління фінансовою стійкістю. На основі методів і принципів розробляються сценарії підтримки фінансової стійкості, у тому числі – оптимістичний, реалістичний, песимістичний.

II. Основна стадія. Забезпечує пошук інформації та підбір даних, необхідних для реалізації обраних сценаріїв забезпечення фінансової стійкості, моніторинг параметрів фінансової стійкості, розрахунок відповідних показників та їх подальший аналіз, порівняння отриманих показників з нормативами та виявлення відхилень.

III. Заключна стадія (прийняття та реалізації рішень). Забезпечує аналіз відхилень і подальше прийняття й реалізацію рішень щодо вибору сценарію дій (оптимістичного, реалістичного або песимістичного). Якщо в ході аналізу з'ясувалося, що показники відповідають нормативам, вибирається оптимістичний сценарій і виконується повернення до попередньої дії, що означає продовження моніторингу. Якщо у ході аналізу виявилось, що показники відповідають реалістичному сценарію, то вживаються профілактичні заходи. Якщо в ході аналізу з'ясувалося, що показники відповідають песимістичному сценарію, то розробляються і вживаються заплановані для даної ситуації антикризові заходи.

За умов підвищеної чутливості підприємств до змін бізнес-середовища внаслідок глобалізації економічного простору, виникає необхідність впровадження на мікрорівні нової концепції управління фінансовою стійкістю, яка ґрунтується на принципах гнучкості, багатоваріантності (поліелементності), збалансованості результатів, динамічної структури капіталу та невизначеності, і має за мету досягнення задовільного фінансового стану підприємства та мінімізацію розмірів зниження його ринкової вартості, що викликані кризовими

явищами. Її реалізація дозволить пов'язати ефективність управління фінансовою стійкістю у короткостроковому періоді залежно від зовнішніх і внутрішніх факторів середовища функціонування із забезпеченням фінансової стійкості у довгостроковому періоді, що оцінена з урахуванням перспектив розвитку суб'єкта господарювання.

На завершення зазначимо, що в умовах сьогодення запорукою ефективного функціонування підприємства є управління фінансовою стійкістю. Постійне виникнення кризових явищ, посилення хаотичності змін і динамізм ринків, підвищення чутливості суб'єктів господарювання до змін у внутрішньому й зовнішньому середовищі обумовлюють необхідність врахування комплексу запропонованих теоретичних положень з управління фінансовою стійкістю підприємства в його практичній діяльності, що дозволить забезпечити: моніторинг та оцінку фінансової стійкості; аналіз причинно-наслідкових зв'язків між показниками, що вимірюють фінансову стійкість; організацію діяльності підприємства щодо забезпечення фінансової стійкості з урахуванням досягнутих результатів.

УДК 658.631.015

Н.Б. Кашена, канд. екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

К.С. Нікітіна, магістрант (*ХДУХТ, Харків*)

АНАЛІЗ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

В умовах трансформації економіки України та суттєвого розширення прав підприємств у галузі фінансово-економічної діяльності пріоритетності набуває спрямований пошук та інтеграція новітніх інструментів бізнес-управління, які орієнтовані на раціональне використання ресурсів, та мають потенціал підвищеної дієвості, ефективності та результативності [1]. При цьому значно зростає роль ділової активності підприємства в питаннях забезпечення необхідного рівня його конкурентоспроможності та сталого економічного розвитку. Для того, щоб розв'язати проблеми, пов'язані із забезпеченням бажаного рівня ділової активності, необхідний дієвий економічний механізм її оцінки та управління. Вагомою складовою цього механізму є аналіз ділової активності підприємства на підставі якого надається можливим виявити потенційні можливості підвищення рівня ділової активності, а також розробити заходи щодо їх освоєння для